

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quomodo honeste habere sese debeant coniuges in re uxoria cap. v

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE PVDICITIA MATRIMONII

tenuis dicet) similitudine copulentur: ex quo omnis con-
cordia, uitæq; societas coalescit: quæ uel una (si recte
conuenit) reddere potest iucundum fortunatumq; coniu-
gium . At qui uero ut id contingat, non nostræ omnino
est facultatis nec tam diligentiae aut fortunæ fidendum
quàm diuino potius iudicio cõmittendum . Quo circa
hoc ipsum matrimonium non nisi bonis auspiciis pie
sancteq; & Deo auspice faciendum est: ut quondã maio-
res nostri facere cõsueuerunt t qui nisi sacris rite peractis,
& nuncupatis prius uotis rem tantam aggredi non aude-
bant. Nam quid tam peruersum preposterumue fieri aut
excogitari potest, quàm quod nunc plarimq; omnes faci-
unt adolentes: qui non Deo, ut homini christiano par-
est sed ineptis ominibus, consultisue sortibus, gentiliu-
more, opes, genus, formam, factionemq;, ac eiusmodi
alia quæuis uana prius quæritant in eligenda uxore,
quàm pudicitiam, quàm prudentiam, quàm mores.
Nam modo iuxta illud.

Protinus ad censum, de moribus ultima fiet Questio.
Minime ergo mirandum, si his sæpenumero male succ-
cedant matrimonia: quæ tam peruerse, & inconsulto ma-
lisq; artibus, malisq; desideriis sint ab initio auspicati.

Quomodo honeste habere sese debeant coniu-
ges in re uxoria, Cap V.

Gene. 1.

Scire autem homines debent non tam ad perfruen-
dam uoluptatem, quàm ad quædam liberorum
procreationem se esse uxoribus copulatos: quod
est primum & potissimum in matrimoniis sancendis: di-
cente dpmo. Crescite, & multiplicamini, & replete ter-
ram. Cæterum quum fieri nequeat, nec forte etiam expe-
diat, ut ea copula sua careat uoluptate: seruanda est in ea
re, ut in omnibus uitæ officiis, et cõtinẽtiæ, & moderatio

nis cert
stianum
atq; pra
scit poti
pẽfatio
glitum
dialnas l
causa fu
etiam in
pudoris
præsent
steritatis
se debet
dium, fo
domestic
modi, q
omnino
pedisequ
lasciuam
stari uol
tor. hic u
malier, q
non uxo
matrimo
dem uult
terea ma
quasi ma
enim aliu
minæ stu
nequaqua
gimo, &
quodã fu
nq; nequ
to turpius
trãscendẽ

his certa & præscripta regula quæ deceat hominē Chri-
 stianum: qui non eam ipsam uoluptatem, tanquam finē,
 atq; præcipuum matrimonii bonum appetit, sed agnos-
 cit potius uti mercedem, & præmium seruitutis, & recō-
 pensationem cōiugalium tædiorum. Tunc enim uere le-
 gitimum censetur esse matrimonium, quum secundum
 diuinas leges, non uoluptatis magis affectu, quàm prolis
 causa fuerit facta coniunctio. Quæ obseruantia, quum
 etiam in pecudibus inueniatur, quàm nefarium est si id
 pudoris rationales homines & presertim Christiani non
 præstent. Sit ergo susceptio liberorum, aut spes po-
 steritatis in uoto: quod primum, atque præcipuum esse
 se debet in matrimonio contrahendo: subinde reme-
 dium, fornicationis: uoluptas uero, & procuratio rei
 domesticæ, fauores, opes affines, partium studia, & eius-
 modi, quæ suadere coniugium plarisque solent non
 omnino præeant ante ut dominæ, sed pone potius ut
 pedisequæ nuptiis subsequantur. Nam qui ad omnem
 lasciuam pronus solius libidinis causa coire, & deles-
 tari uoluptuose magis quàm generare studet, scortas-
 tor hic uerius esse dicitur, quàm maritus. Itidem &
 mulier, quæ uoluptati, & non fœcunditati deseruit,
 non uxor appellanda est, sed scortum. Neque enim
 matrimonio recte fruitur, quæcunque commisceri quis-
 dem uult marito, sed dolose, quo minus efficiatur ino-
 terea mater enititur: quum a matre matrimonium,
 quasi matris munium pro certo dicatur. Quid est
 enim aliud matrimonium quàm legitima maris, ac fœ-
 minæ studio gignendæ prolis coniunctio? Quo circa
 nequaquam ueri mariti existimandi sunt, qui non les-
 gitimo, & honesto amore, sed libidinoso, et insano
 quodâ furore correpti, eos âplexus, eos lusus eam deo-
 rum nequitiâ immiscent coniugiis, ut uxore pene q̄ scoro-
 to turpius abutatur: et iura, legesq; cōiugalis tori neq̄ter
 transcendentes, in cuiuslibet fœdisimæ libidinis parathrū

DE PVDICITIA MATRIMONII.

se precipitant. Quis ignorat foedari pudicitiam ma-
 monii, si meretriciis sordibus misceatur? quum nō nisi ue-
 recundus, et parcus esse debeat usus sancti, legitimiq; co-
 nubii. Nullus est quidē pudicitiae locus, ubi quis statutos
 legibus fines pudoris excedit. Et enim si iniquum est pos-
 sidendi cupiditate transgredi limitem agrorum, quanto
 iniquius coeundi libidine subuertere, ac pertransire limi-
 tes morum? Gignendorum quidem liberorum in matri-
 monii concessa sunt opera: et ea, quae in eiusmodi re in-
 esse solet, honesta, et moderata uoluptas aut illa quae for-
 de, et intemperanter ex illicitis meretricum amplexibus
 ab incontinentibus captari consuevit, est omnino pudicitiae
 coniugibus interdicta. Sapiens enim uir, et pudicus ma-
 ritus iudicio amabit coniugem, non affectu: nec ad eam se
 se permittet impetu libidinis ferri, sed cum pudore potius
 us seipse moderans, aut naturali desiderio, aut studio pro-
 pagandae generationis accedet. Coniunctionem etenim
 maris, et foeminae legitimam (si rem ipsam recte pensauerit
 mus) sola efficit procreandae sobolis ratio: uel saltem eui-
 tandae fornicationis intentio: quicquid ultra est, a matre
 est. Attendendum itaque est diligenter in re uxoria, ne quae
 modo honestatis, aut modestiae transiliantur fines, quae
 dem notissimi sunt, et certi: nisi malint plerique dissimulare
 re se nescire quam cognoscere.

Qua licet & sequitur pudor est miscendus amor.
 Ut ait poeta Ex quo et Aelius Verus, qui Cesar est dictus
 et si fuerat impudicus, tamen fertur uxori conquerenti de
 extraneis uoluptatibus, dixisse, Patere me per alias ex-
 cere cupiditates meas. Vxor enim dignitatis nomen est
 non uoluptatis. Modeste igitur maritali uoluptate fru-
 dum est: neque impudenter hic quicquam agendum quod
 duae sanctissimae res sacramentum scilicet et pudicitia pro-
 riter polluantur. Quicumque enim in matrimonio honeste
 ste, ac pudice uixerit, ex satu euangelici seminis fructum
 demessurus tricesimum: qui uero impudice et meretriciis

Matth. 13

elo amore lasciuiet, is est ut asserit Apostolus cum adulteris grauisima in stagno ignis, et sulphuris lasciuia suae 1 Cor. 6 poenas daturus.

Valde impudenter facere qui sponsam cognoscat ante traductionem.

Cap. VI.

Reprehendendi mihi etiam uidentur esse hoc loco indiscreti, et improbi nonnullorum adolescentium mores, qui ubi primum sponsalia pepigerunt, absque ulla reuerentia connubialis sacramenti, quod in templo auspiciis diuinis prius peragendum fuerat, clandestine intempestiuoque concubitu insciis, inuitisque parentibus, sacras alioqui nuptias impudenter incestant, insidiati per malas artes puellari simplicitati, ut ante explanationem, atque traductionem uirgo stupretur: et mater fiat, antequam uxor habeatur. Quid quod in plerisque istorum quoadque tam caecus libidinis ardor exarsuat, ut ubi fraudes non succedunt inferant nefarie et impie puellis ipsis in bellibus uim: ut stupratores rectius eos dicas, quam sponfos, et hostes aequius quam maritos: ab hostibus enim ui rapimus, ab amicis autem ita licite demum, si ultro concedatur, accipimus. Quanto rectius ille patriarcha Iacob, qui quum Rachelem amaret, perdidit, eamque septem annorum seruitio ex conuentione iure sibi uxorem habere meruisset, nunquam tamen neque amoris interperantia neque consuetudinis occasione interim impudentius quicquam tentauit: aut hanc ipsam lasciuus tetigit, quod sororem decuisset: quin obtusa ei altera sorore pro illa, et septem rursus annorum pactione renouata, quanquam illa unius aedibus, et communibus pascuis uersaretur, integram tamen, atque inuiolatam usque ad praescriptum sibi a socero tempus seruauit. Hinc ex tam auspicato, tamque sancte inito conubio exorta est postmodum soboles illa generosa duodecim tribus Israel, quae totam fere Sy-

Gen. 29